

1992/93

תכונות וחיי מדף של פירות זני ספוטה לבנה חדשים

אבינועם נרד, יוסי מזרחי -

אוניברסיטת בן גוריון בנגב - המכונים למחקר שמושי

איליין סולובי - קיבוץ קטורה

ברוך לוזון - הסוכנות היהודית - המחלקה למטעים

הדו"ח הנוכחי דן בעצים משתי חלקות הגדלות בקטורה.

חלקת האינטרודוקציה

בשנים 1987 ו-1989 נטעו בקטורה 30 זריעים של ספוטה לבנה שמקורם בזנים מבוררים מקליפורניה. החל משנת 1990 החלו מספר עצים להניב בחלק מהזריעים היו יבולים כבדים ובחלק מהם הפירות היו טעימים וחסרי מרירות שנמצאת בחלק גדול מהזריעים. בסוף דו"ח זה יש פירוט של יבולים ואכויות פרי מחלקת האינטרודוקציה.

חלקת מבחן הזנים

בשנת 1993 השלמנו נטיעה של חלקת זנים בת 5 דונם, החלק הראשון (כחצי) ניטע בסתיו 1992. בחלקה 20 זנים, 16 מהם יובאו לארץ מדרום קליפורניה ו-4 הם זנים מסלקציות מקומיות. כל הזנים הורכבו על זריעים מפירות שהתקבלו מעצים בקטורה. השתילים שניטעו היו בני שנה והוכנו על ידי ברכה אור מכפר חיים. כל זן נשתל בשלושה בלוקים, כל בלוק בשלוש חזרות, סה"כ 9 שתילים לזן. הצמחים הושקו מפעמיים בשבוע 16 ליטר/צמח בחורף, ועד ל-3 פעמים לשבוע 30 ליטר/צמח בקיץ. עד לחודש יוני דושנה החלקה ב-20:20:20 בריכוז 130 ח"מ והחל מחודש יולי בחנקת האשלגן בריכוז 190

חיימ. ברזל הוסף כסקוסטרן פעם בשבוע בלבד בריכוז 8 חיימ. התפתחות השתילים היתה טובה באביב ובסתיו וסבל כבד בלט בחודשים החמים יולי-ספטמבר. סבל דומה היה בזריעים והוא בולט כאשר השתילים צעירים. הסבל מתבטא בעיכוב צמיחה והצהבה חזקה של האמירים. היו זנים שסבלו פחות מהאחרים. בסוף דצמבר כל החלקה נראתה טוב. אנו מצפים ליבול ראשון בשנת 1995. חלקה זהה ניטעה בחוות הבשור ולא נצפו שם כל בעיות.

בינתיים המשכנו במעקב אחרי הזריעים הגדלים בחלקת האינטרוודוקציה - נמדדו יבולים, אכויות פרי וטיפולים להארכת חיי מדף. עצים טובים שהניבו כבר שנה שלישית הגיעו ל-90 ק"ג בשנה השניה להנבה של כ - 40 ק"ג ושנה ראשונה כ - 10 ק"ג פרי לעץ. משקל הפרי הממוצע לעץ נע מ - 60 ועד ל - 130 גר'. משקל הזרעים מסך הפרי נע מ -3.4% עד ל - 16%. יש פירות מרים שהמרירות נובעת הן מהציפה והן מהקליפה ויש פירות שהציפה חסרת מרירות והקליפה מרה ויש פירות חסרי מרירות. אחוז הסוכר בפרי נע מ - 13% ועד 23% TSS. חומציות הפרי (PH) נעה מ - 5.62 ועד ל - 6.12. ריכוז החומצות בפרי נע מ - 18 ועד ל - 32 מיליאקווילנט חומצה לגרם חומר טרי. ריכוז סוכרים מחזרים נע מ - 13 ועד ל - 63 מ"ג גלוקוז לגרם חומר טרי. אורך חיי המדף נע משבועיים ב - 20 מ.צ. עד ל - 50 יום ב - 4 מ.צ. איחסון ב- 12 מ.צ. לא היה שונה באופן מובהק מאיחסון ב - 4 מ.צ. כיסוי פרי בשעווה מתאימה יכול להוסיף כ - 7 ימים לאיחסון ב - 20 מ.צ. כיסוי בשעווה הפחית את קצב איבוד המים מהפרי ולא פגע בטעם הפירות. חלק מהזריעים הצטיינו הן ביבול והן באיכות והם ילקחו לריבוי וגטטיבי ולמעקב. זריעים שפריים לא איכותי, אבל לא מראים סימני נזק ממליחות, נלקחו לריבוי וגטטיבי ע"י ייחורים ויבדקו בעתיד ככנות בעלות פוטנציאל לעמידות למלח.